

Maatwerkklas en passend onderwijs

Hoe gaan we om met grote of onbekende ondersteuningsbehoeften bij nieuwkomers

Romée Masselink, orthopedagoog & Sara van Wetten, docent maatwerkklas

Aanleiding

ISK-leerlingen hebben uiteenlopende talenten en behoeften. Een deel van de leerlingen heeft specifieke begeleiding nodig en heeft mogelijk baat bij gespecialiseerd onderwijs. Maar hoe organiseer je dit voor nieuwkomers die nog onbekend zijn met de Nederlandse taal? Scholen voor voortgezet speciaal onderwijs (VSO) hebben meestal geen NT2-expertise in huis. En de ISK's kunnen op hun beurt de condities van het VSO niet bieden.

De tweeling

Geen diagnose, geen voorinformatie, maar het is wel al duidelijk dat er intensieve ondersteuning nodig is.

Niemand neemt aan, dus geen plek om te observeren en informatie te verzamelen.

Het speciaal onderwijs neemt niet aan door onvoldoende kennis over NT-2,

Reguliere klassen op de ISK kunnen het niet aan ivm ontbreken van kennis en vaardigheden

In dezelfde periode: de tweeling, jongen die niet kon spreken, jongen die hoofd tegen ramen bonkte, meisje die alleen maar deed alsof ze een kat was

Stap 1

Samenwerkingsverband betrekken bij dit probleem (gezamenlijke verantwoordelijkheid!)

Eigen directie betrekken bij dit probleem: Hoe lossen we dit gat op?

Is er al een bestaande voorziening die deze leerlingen kan bedienen? Heb je iemand die kennis heeft van alle voorzieningen en netwerken? Kennis van wat je nodig hebt om te achterhalen wat de ondersteuningsbehoeften zijn. Hoe onderzoek je dit?

In ons geval kwamen we tot de conclusie dat wij als ISK al de meeste kennis in huis hadden, natuurlijk op het vlak van nieuwkomers, NT-2, trauma, differentiëren etc., maar via de orthopedagoog ook kennis over ontwikkeling, stoornissen, gedrag, systemische problemen etc. Ondersteuningscoördinatoren op ISK's hebben veel kennis over het bredere netwerk. Wat we nog misten: een VSO aanpak, materialen, voldoende tijd, geld, personeel...

Stap 2

Wat is er praktisch nodig om de leerlingen te bedienen: hoeveel geld, welke vaardigheden hebben de docenten nodig, welke materialen hebben we nodig. We zijn gaan spieken bij:

- speciaal onderwijs
- onderwijs-zorg plekken
- alle vormen van onderwijs waar leerlingen zitten met zeer zware ondersteuningsbehoeften

Hoe meer kennis en materialen je hebt, hoe makkelijker het wordt om alle leerlingen te bedienen. Hiermee werd het concreet wat we nodig hadden:

- vaste ervaren docent met oog voor details en passie voor deze doelgroep
- vaste SPH'er of iemand die gewend is vanuit sociaal-emotionele ontwikkeling en groei te denken
- materialen voor sociale-vaardigheid lessen en specifiek materiaal
- wekelijkse gesprekken onderling en met orthopedagoog, intensieve samenwerking

Stap 3

Hoe ga je kijken naar de leerlingen? Visie?

Niet alleen oplossen van de problemen, maar gaan bouwen!

Niet 'ter overbrugging', 'tijdelijk', 'voor de moeilijke leerlingen'.
Wel 'werken naar een toekomstperspectief',
'iedere dag een stap vooruit' en 'zolang het passend is'.

- leerlijnen en doelen van het speciaal onderwijs inzetten
- ondersteuningsbehoeften in kaart brengen
- individueel: ieder kind heeft iets anders nodig
- doelen opstellen, hoe zet je materialen in

Stap 4

Alleen gaan starten als je aan alle voorwaarden kan voldoen.

Blijven leren en aanpassen.

Verhaal van S

- voorbeeld van een maatwerkklasleerling
- op alle mogelijke manieren stimuleren en onderzoeken
- geen doorstroom mogelijk

Hoe ziet het er praktisch uit?

- docent en SPH'er gezamenlijk in de klas
- max. 8 leerlingen
- korter rooster, aangepast, gebruik van time-timer
- materiaal die past bij de behoefte van de leerling
- iedere week overleg met orthopedagoog en docent(en)
- goede, smart administratie
- individuele doelen met de leerlingen maken
- korte lijntjes met de betrokken partijen
- iedere 8 weken oudergesprek over de voortgang

Leerlingen afwijzen?

- bijna nooit
- praktische belemmeringen → bespreek met swv wat er mogelijk is
- de bredere school moet het aankunnen
- andere vormen van hulpverlening op gang brengen, binnen het onderwijs kan niet alles opgelost worden

Zijn er nog vragen of tips vanuit jullie?

Jullie kunnen ons ook mailen:

m.v.wetten@isk-db.nl

r.masselink@isk-db.nl